

Felekezetieskedő felebbezések a város közgyűlésének határozatai ellen

Gönczi és Karácsonyi lelkészek megfélebbezték a kegyuri bizottság megválasztásait; Máriaöldi tanár felekezeti felebbezést adott be az — iskolaszék megválasztása ellen

(A Délmagyarország munkatársától.) Emlékeztet, hogy a legutóbbi közgyűlésen, amely a városatyák első érdemleges bemutatkozása volt, milyen viharos jeleneteket okozott Gönczi Károly lelkész-városatyja felszólalásával. Gönczi azt kifogásolta, illetve azt kívánta, hogy a kegyuri bizottság tagjait csak azok közül a katolikus városatyák közül válasszák meg a közgyűlés katolikus tagjai, akik nem tagjai semmiféle titkos társaságnak. A titkos társaságok közé sorozta a lelkész-városatyja többek között a Rotary Klubot is. Erre a felszólalásra méltó választ adott dr. Tonelli Sándor, az iparkamara főtitkára, kioktatva Gönczi Károlyt arra, hogy a Rotary Klubot a pápa sem sorozta a titkos, vagy tiltott egyesületek közé és a püspökökre bízta annak elbírálását, hogy hűveiknek megengedik-e a klubba való belépést. Annak dokumentálására pedig, hogy a Rotary Klub nem titkos társaság, meghívta a klub minden ülésére a felszólaló lelkészt. A közgyűlés nagy többsége ezután elvetette Gönczi Károly indítványát és ezzel bebizonyította, hogy Szeged közönsége távol tudja tartani magát az azt a szellemet, amit a lelkész-városatyja felszólalása reprezentált.

Mindenki azt hitte, hogy a közgyűlés imponálóan nagy többséggel hozott határozata egyszer és mindenkorra kiküszöböli a szegedi közéletből ezt a túlzó irányzatot, most azonban kiderült, hogy vannak még a közgyűlésnek Gönczin kívül is olyan tagjai, akik mindent a felekezetieskedés szemüvegén néznek és látnak. A kegyuri bizottság megválasztása ellen Gönczi Károly és Karácsonyi Guidó, mindketten katolikus lelkészek, felebbezést nyújtottak be és felebbezésüket többek között a következőkkel indokolták:

„Habár az 1867. évi 18. t.-c. az izraelitákat a keresztényekkel minden polgári és politikai jogok gyakorlására egyaránt jogosítottak nyilvánította, mindazáltal, minthogy a kegyuraság sem polgári, sem politikai, hanem egyházi jog, melyet csak keresztény katolikus gyakorolhat, azért a zsidó vallású kegyur, tekintettel a keresztény egyház szervezetére és szabályaira, a lelkész kinevezését igénybe nem veheti. A királyi dekrétumokból és miniszteri döntvényekből nyilvánvalóan megállapítható, hogy a kegyuri jogot csupán katolikusok gyakorolhatják. Ez következik az egyháznak mindenkor vallott felfogásából. A kegyuri jog az egyháznak nagy kiváltsága, melyet az egyház minden időben csak katolikusoknak adományozott. Az egyházi törvénykönyv egész határozottsággal kimondja, hogy kegyuri jog érvényesen nem adományozható más vallásúaknak. Mindezekből nyilvánvaló, hogy a kegyuri bizottság nem egyszerűen szakbizottság, hanem sz. kir. városoknak adományozott privilégiumokból folyó egyházi jellegű bizottság, melynek választásába nem katolikusok a fentebb felsorolt érvek alapján be nem folytathatnak, mert ezzel közvetve tisztán katolikusoknak adott jogot gyakorolnának.

Hasonló szellemű felebbezést nyújtott be vitéz dr. Máriaöldy Márton, a szegedi reál-gimnázium tanára is. Máriaöldy az iskolaszék megválasztását felebbezi meg, még pedig egészen furcsa százalékos alapon. Felebbezésének az a lényege, hogy az iskolaszék tagjait a községi népiskolák felekezeti statisztikája szerint kellett volna megválasztani. Közli is ennek a felekezeti statisztikának az adatait. A statisztika szerint a szegedi községi népiskolákba 5095 növendék jár, akik közül 4822 (94.64 százalék) a katolikus, 205 (4.2 százalék) a református, 41 (0.8 százalék) az evangélikus, 11 (0.2 százalék) a görögkeleti és 16 (0.3 százalék) a zsidó vallású. A közgyűlés ezzel szemben úgy választotta meg az iskolaszéki bizottságot, hogy a tagsági helyeknek csak 82 százalékát kapták meg a katolikusok, ellenben tíz százalékát a zsidók, 2.5 százalékát az evangélikusok és 5 százalékát a reformátusok. Ez Máriaöldy-Mayer szerint igazságtalan és reparációra szorul.

Máriaöldy Márton, aki az állami Baross Gábor reál-gimnáziumban természetrajz és földrajz tanára, nem pedig matematikus és így a matematikában való járatlansága nem »képezheti különösebb kifogás tárgyát« — azt elfelejtette megírni felebbezésében, hogy a negyventagu iskolaszéki bizottságban hány tagsági hely illeti meg például a görögkeleket, akiknek az iskolák felekezeti statisztikája, illetve a felebbezés szerint a tagsági helyeknek csak 0.2 százalékára tarthatnak igényt. Mert negyvennek a 0.2 százaléka nem több és nem kevesebb, mint egy nyolcszázad rész és igen valószínűtlennek tartjuk, hogy akadna Szegeden olyan görögkeleti vallású polgár, aki hozzájárulna testi egységének századrészekre való jóelosztásához a felekezeti arány betartatása kedvéért. Vagy talán az is lehetséges, hogy Máriaöldy-Mayer Mészáros professzor ur fajbiológiai elmélete alapján oldaná meg a kérdést. A különböző felekezeti véréseket ke-

ki az idel el 6
POLA NEGRI, nagy filmjével, az

Elsodori asszony-nyal
ostörtökön mutatkozik be a Belvárosi Moziiban.
NEM REPRIZ! **NEM REPRIZ!**

veredési arányát állapítaná meg mikroszkópi vizsgálatokkal az iskolaszéki tagjelöltek ereiben. A jelöltek a választás előtt tartoznának felmutatni a vérvizsgálati látványt is...

A Kuria jogerősen elítélte a fajvédőlap munkatársát Zöldhelyi Annáról írt cikke miatt

„A Jávör-afférról írt cikk célja az volt, hogy a primadonnát megszegyenítse és színészi képességeiben lekicsinyelje“

(A Délmagyarország munkatársától.) Még emlékeztet az a nagy port felvert színházi affér, amelynek egyik szereplője Jávör Pál, a szegedi színház volt tagja és Zöldhelyi Anna primadonna voltak. A két színész között pontosan nem rekonstruálható jelenetek játszódtak le. Ügyükben a színházi törvényszék is összeült és erről az ügyről Puskás Jenő cikket írt a szegedi fajvédő lapban. A cikk kitételei miatt Zöldhelyi Anna dr. Burger Béla ügyvéd után sajtórágalmazás címén büntető pórt indított. A vádlott kérte a valódiság bizonyítását, amit a törvényszék Vild-tanácsa le is folytatott és Puskás Jenő elsőfokon felmentette, mert úgy találta, hogy a valódiság bizonyítása sikerült. Felebbezések folytán a szegedi ítélőtábla Skultéty-tanácsa foglalkozott a sajtópörrel és hosszas tárgyalás után az első bíróság ítéletét megsemmisítette, büntőnek mondotta ki Puskás Jenő rágalmazás vétsége miatt, mert cikkében többek között ilyen kifejezéseket használt: »Zöldhelyi Annus, a jól konzervált művésznő, korát meghaladó temperamentummal rontott be Fodor Jenő színházi intendáns hivatalos helyiségébe...« »Tüneményes színipályáján voltak sikerei, de

Szegeden megbukott...« »Önagysága botrány árán is reaktiváltatni akarta magát...« Az ítélőtábla Puskás Jenő büntőnek mondotta ki és 200 pengő pénzbüntetésre, valamint a költségek viselésére ítélte.

Az ítélet indoklásában kimondotta az ítélőtábla, hogy az egész közleménynek az volt a célja, hogy Zöldhelyi Annát megbízhatatlan jelleműnek tüntesse fel, megszegyenítse, őt színészi képességeiben lekicsinyelje és oly egyéniségének állítsa az olvasó közönség elé, mint aki képes érvényesülése érdekében olyan eszközökhöz is folyamodni, amelyek általában szokatlanok.

Puskás semmiségi panasszal élt a Kuria-hoz, amely a napokban foglalkozott a jogorvoslatokkal. A Kuria Puskás semmiségi panaszát elutasítva helybenhagyta az ítélőtábla ítéletét és jogerőre emelte a vádlott büntő ségének megállapítását, valamint Puskást további költségek viselésére kötelezte.

Az ítélet jogerős, de a felek közötti ügyek még nem fejeződtek be, amennyiben Zöldhelyi Anna még 5000 pengő kártérítés iránt is pórt indított Puskás ellen.

Harc a szegedi színház igazgatói állásáért

Igazgatójelöltek tömegelése Szegeden

(A Délmagyarország munkatársától.) A közgyűlés ismeretes határozata, amely szerint a polgármester országos pályázatot tartozik kiírni a városi színház igazgatói állásának betöltésére, Szegedre terelte az érdeklődő igazgatók, rendezők és igazgatói állásra pályázó egyéb vállalkozók figyelmét. Kedden délig hat formális pályázat futott be a polgármesteri hivatalba, de értesülésünk szerint a hátralevő két nap alatt — a pályázat ugyanis 20-án jár le — még öt-hat jelöltre lehet számítani.

A pályázók között vannak Tarnay Ernő, a színház ezidőszori igazgatója, Tolnay Andor énekes bonviván, dr. Németh Antal, Kürthy György, Szendrei Mihály, aki Arad-temesvári igazgatói állását szeretné Szegeddel

felcserélni, dr. Unger István, Moly Tamás budapesti novelláíró, dr. Dalnoki Viktor, az Operaház tagja és Jakabfy Dezső, Jakabfy városi mérnök fia, a reflektánsok között emlegették még Görög Sándor színházi titkár és Bárdos Arthur nevét is. Bárdos Arthur, aki tegnap látogatást tett dr. Somogyi Szilveszter polgármesternél, azt szeretné elérni, hogy őt a város pályázat mellőzésével hívja meg a színház vezetésére.

A színházi bizottság értesülésünk szerint pénteken délután ül össze és hármas javaslatot fog terjesztani a jövő hét szerdájára összehívandó kisgyűlés elé az igazgatói állás betöltésére vonatkozólag. Az ajánlás természetesen a kisgyűlés elhatározását semmiféle